

Instructies voor de gidsen

Beste gidsen,

Zoals jullie weten draait er in Ouwehands een lesprogramma over biodiversiteit. Het is gericht op de bovenbouw van het basisonderwijs. We leggen biodiversiteit als volgt uit:

Biodiversiteit

'Bio' betekent leven en 'diversiteit' betekent verscheidenheid. Als we over biodiversiteit praten, gaat het om de verscheidenheid van levensvormen (planten, dieren en micro-organismen), de genetische variatie binnen iedere levensvorm, de relaties tussen alle levensvormen en de verschillende leefgebieden waar die levensvormen voorkomen. Het naast elkaar bestaan van al die levensvormen houdt de natuur in evenwicht. Biodiversiteit is dus heel belangrijk. Op wereldschaal is er echter steeds meer sprake van het uitsterven van soorten en de vernietiging van natuurgebieden door de mens. Dit bedreigt de biodiversiteit en het wordt steeds moeilijker om de balans terug te vinden. Het besef groeit dat de mensheid in actie moet komen, als we een leefbare planeet aan onze kinderen en kleinkinderen willen nalaten. Als we de achteruitgang van de biodiversiteit geen halt toe roepen, zal dit verstrekende gevolgen hebben voor onder andere de voedselvoorziening, volksgezondheid, economie en politieke conflicten. Het is essentieel om burgers hier actief bij te betrekken. Daarom is het belangrijk dat leerlingen al jong leren wat biodiversiteit is.

Voor één van de opdrachten uit het werkboekje, interviewen de leerlingen een dierentuingsgids. De leerlingen krijgen als tip om bij de dim-hokjes een gids aan te spreken. De vraag die ze stellen luidt: **Wat doet de dierentuin om biodiversiteit te beschermen?**

Het kortste antwoord is: De dierentuin doet dit d.m.v. (1) fokprogramma's, (2) onderzoek, (3) educatie en voorlichting, en door (4) een deel van hun inkomsten te investeren in natuurbescherming van diersoorten die in de dierentuin leven.

Er zijn vast ook nieuwsgierige leerlingen die meer vragen stellen. Op bladzijden 3 en 4 staan daarom voor elk van de vier categorieën mogelijke vragen en antwoorden.

Instructies voor de gidsen

Taak van de gids

Het is belangrijk dat de gidsen die meedoen met Bio-diversi-WAT?! begrijpen dat hun rol anders is dan bij een rondleiding. De gidsen ondersteunen het lesprogramma dat duidelijke leerdoelen heeft. De leerlingen leren tijdens de lessen wat biodiversiteit betekent. In de dierentuin kunnen ze bovendien biodiversiteit ervaren. Leerlingen vinden het daarnaast leuk om met de gidsen te praten. Dit is dus ook een kans om ze te helpen om de informatie uit de lessen te laten begrijpen. Hier wordt ook informatie aan toegevoegd, namelijk over datgene wat de dierentuin doet om biodiversiteit te beschermen.

De gids zorgt...

- ❖ ... dat leerlingen antwoord krijgen op de interviewvraag: “Wat doet de dierentuin om de biodiversiteit te beschermen?” en dit in hun eigen woorden opschrijven in het werkboekje.
- ❖ ... dat de antwoorden op de vragen van de kinderen (vaak over de dieren in het lesprogramma) zoveel mogelijk terugkoppelen naar het thema biodiversiteit.
- ❖ ... voor de tijdsbewaking. De leerlingen hebben maar zo’n 15 minuten om de vraag aan de gids en een vraag aan een bezoeker te stellen. Ook moeten de leerlingen bedenken wat de dierentuin kan doen om kinderen meer te leren over biodiversiteit. De gids mag de kinderen hierbij ondersteunen.

Instructies voor de gidsen

1. Fokprogramma's en biodiversiteit

Wat is een fokprogramma?

Een fokprogramma is een manier om genoeg dieren van een bepaalde diersoort te krijgen en te houden. Denk maar eens aan de reuzenpanda. Over de hele wereld helpen dierentuinen mee met het fokken van deze bijzondere beren. Ook Ouwehands heeft een jonge panda. Door deze samenwerking is de reuzenpanda niet meer een bedreigde diersoort! De fokprogramma's zijn dus een samenwerking van verschillende dierentuinen, die elkaar helpen om jonge gezonde dieren geboren te laten worden. Er wordt precies bijgehouden welke dieren in de dierentuinen zijn, of er jongen worden geboren en of er dieren doodgaan. Dat wordt per diersoort door één persoon geregeld (de coördinator). Ook wordt er gekeken of bedreigde diersoorten weer terug in de natuur kunnen worden gebracht. Ouwehands dierenpark coördineert het fokprogramma voor de bruine beren.

Doet Ouwehands mee aan fokprogramma's voor dieren uit het lesprogramma?

Ja als er fokprogramma's zijn van dieren in Ouwehands dierenpark, dan doen we altijd mee. Op dit moment doen we mee aan meer dan 40 fokprogramma's! Van het lesprogramma zijn dat de monniksgier, de Humboldt pinguïn en de reuzenpanda.

Kunnen dieren die in de dierentuin geboren worden ooit in de natuur worden uitgezet?

Bij sommige diersoorten is het gelukt, zoals bij het gouden leeuwaapje, przewalskipaard, de wisent en verschillende giersoorten. Helaas lukt dit vaak niet. Het moet voor de dieren namelijk wel veilig zijn en de dieren moeten ook voor zichzelf kunnen zorgen in de natuur. Ook kunnen er ziekten zijn in de natuur waar de dieren die in dierentuinen geboren zijn niet tegen kunnen. Ook als het niet lukt om de dieren weer uit te zetten, is het waardevol om te blijven fokken. Zo zorg je dat soorten niet uitsterven en zo kunnen bezoekers in dierentuinen blijven leren over allerlei bijzondere diersoorten.

Hoe kiest de dierentuin tegenwoordig welke nieuwe diersoort ze eventueel toevoegt ?

Speelt de bedreigde diersoortstatus hierbij een rol?

Ouwehands heeft een groep van mensen, die besluit welke diersoorten er in het dierenpark worden gehouden of kunnen komen. Daarbij wordt vooral gekeken, of er een fokprogramma voor is, dus of de diersoort in de natuur bedreigd wordt of niet.

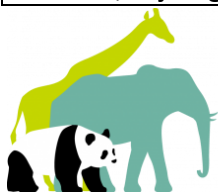
2. Onderzoek door dierentuinen dat te maken heeft met biodiversiteit

Wat voor onderzoek doet de dierentuin dat te maken heeft met het beschermen van de biodiversiteit?

Ouwehands onderzoekt bijvoorbeeld in de 'datingvolière' de paarvorming van de monniksgier. Wat hebben de gieren nodig om hun ideale partner te vinden? Ouwehands steunt ook organisaties die onderzoek doen in de natuur, namelijk aan de reuzenpanda, Humboldt pinguïn, ijsbeer, monniksgier, orang oetan, bruine beer, Maleise beer, Roloway meerkat, kleine plompe lori, berberaap, neushoornvogel, kleine panda en bonobo.

En verder qua onderzoek?

Andere voorbeelden zijn onderzoek naar het eten dat de dieren krijgen, naar hun gedrag, naar de manier waarop ze jongen krijgen en het gebruik van hun verblijf. Daarnaast ook onderzoek naar effect van educatie zoals dit onderzoek 'Bio-Diversi-WAT? Naast eigen onderzoekers werken we ook met onderzoekers van de Universiteiten van Wageningen, Utrecht, Nijmegen, Groningen en Leiden.

Instructies voor de gidsen

3. Dierentuineducatie en voorlichting over biodiversiteit

Wat doet de dierentuin aan educatie (over biodiversiteit)?

Bezoekers kunnen in Ouwehands Dierenpark op veel verschillende manieren iets te leren over de natuur. Niet iedereen leert namelijk op dezelfde manier. Zo kan je informatie **lezen** (bijvoorbeeld op borden, of op de website) of kan je **luisteren** naar gidsen, dierverzorgers of acteurs die je iets vertellen over de dieren. Ook zijn er dingen te **doen** zoals speurtochten, doetochten, het berendoolhof, informatieborden waar je iets kunt doen. Ook zijn er heel veel dingen om te **zien** zoals de observatiepost bij de beren, het dorpje Karpatica, gorilla-adventure, de tijgerinformatie, de spullen in de informatiehuisjes met de gidsen enz.

Maar wat heeft dat te maken met het beschermen van de biodiversiteit?

Dierentuinen willen hun bezoekers laten zien hoe mooi de natuur is. Daarnaast willen ze hun bezoekers ook leren hoe belangrijk het beschermen van de biodiversiteit is. Want als je iets mooi vindt en je weet hoe belangrijk het is, dan wil je dat ook beschermen.

4. Investeren deel van de opbrengst in natuurbescherming

Hoeveel van jullie inkomsten investeren jullie in natuurbescherming?

In de afgelopen 11 jaar is al meer dan 4 miljoen euro aan projecten gegeven. Dit gaat via de Ouwehand Zoo Foundation (OZF) (de natuurbeschermingsstichting van Ouwehands Dierenpark) én via Bears in Mind (de stichting achter Het Berenbos)

Hoe kiezen jullie of je investeert in een natuurbeschermingsproject?

De Ouwehands Zoo Foundation selecteert natuurbeschermingsprojecten die te maken hebben met diersoorten die in de dierentuin leven. Voorbeelden zijn projecten voor de gorilla, kleine panda, orang oetan, ijsbeer, bruine beer, bonobo, reuzenpanda, Humboldt pinguïn en berberaap. Met deze projecten willen we op allerlei manieren de in de natuur levende soortgenoten van de dieren die in Ouwehands Dierenpark leven, beschermen.

Zijn er diersoorten in Ouwehands Dierenpark waar natuurbeschermingsprojecten voor zijn, maar waar jullie niet aan bijdragen en waarom niet?

Ja, er zijn zoveel bedreigde diersoorten, dat we niet alle dieren kunnen steunen. Gelukkig hebben dierentuinen over de hele wereld natuurbeschermingsprojecten en die steunen ook projecten voor andere dieren. We doen zoveel als we kunnen, maar zelfs meer dan 1 miljoen euro is niet genoeg om alle bedreigde dieren in de wereld te helpen.

